

ORGANIZATOR: JP Televizija Kantona Sarajevo

NAZIV PROJEKTA: „TV Sa mladima“

ŠKOLA UČESNIK: JU Srednja ekonomska škola, Sarajevo

AUTORICA: Ilma Trako, učenica IV 3

NAZIV RADA: „Udica“

MENTOR: Ermina Muratović, prof.

UDICA

Svake godine, opadanjem prvih žutih listova sa grana i dolaskom kišnog vremena, Dagi je nestrpljivo čekao samo jedan poseban dan. Ni ove godine Dagijeve navike nisu se promijenile, ali ovoga puta ga je obuzimalo još veće uzbuđenje, jer se približilo i obilježavanje njegovog osamnaestogodišnjeg uživanja na ovom svijetu. Unazad nekoliko mjeseci, njegov otac ga je savjetovao da mjesečni džeparac ostavlja za vozačku dozvolu, svjestan današnje omladine i njihovih želja da odmah, zajedno s ličnom kartom, dobiju sve ono što su tako dugo priželjkivali. Ipak, očeve savjete on nikada nije do kraja poslušao, novac je trošio bezumno, bivao nezahvalan, jer je, kako je često znao reći, ta količina papira od hiljadu duša koju je dobivao, bila uvijek nedovoljna. U školi je Dagi često razgovarao sa dobrim prijateljem Logom, otkrivao mu svoje planove, ipak vješto krijući ključne detalje podmuklih ideja. Logo nije znao da Dagi ima svoju tamnu stranu. Znao je da je on nestrpljiv, da žuri sa mnogim stvarima, kao i većina novopečenih odraslih, ali svoje planove Dagi je oduvijek držao daleko od očiju i ušiju voljenih.

Bio je od onih koji su otkrivali tek toliko da u sagovorniku izazovu znatiželju, i čim bi to ostvarili skretali bi na potpuno drugu temu, okončavajući staru, iako ne potpuno jasnu, širokim i lukavim osmijehom na licu. A čudni su takvi ljudi, tačnije ljudi poput Dagija. Kao neiskusni igrači bili su tokom odrastanja podvrgavani spoljnim uticajima koji su ih tjerali da prestanu biti sredina, prosjek, akrobate na žici, uvijek negdje između dobra i zla, sve dok napokon ne prevagnu na jednu od strana, a opet se većinom ispostavi da to biva ona loša. To se sve čini kao riblji život u oceanima. Ribe se žarko trude da pronađu izvor hrane, opskrbu, a kada naiđu na komadić hrane i pomisle da su se spasile, tek poslije shvate da je to sve vrijeme bio mamac, i tako za samo jedan jedini trenutak gube svoj prijašnji oslonac i prelaze na drugu stranu, srljajući pravo u smrt. Istina, kod ljudi posljedice ne budu često tako pogubne, ali izgleda da upravo oni griješe na isti način kao i ribe svojevrijemno upadajući u zamku.

Tako je Dagi i tog jutra razgovarao sa Logom, ponovo naglašavajući tu vozačku dozvolu i ponovo se distancirajući čim ga je prijatelj upitao neka nepristojnija pitanja – zapravo, pitanja čiji bi odgovor izazvao zaprepaštenje i sigurnu osudu.

„Neću mu ništa reći. Sve dok niko ne zna, niko me neće moći ni osuditi, a opet, nije ovo što radim ni toliko strašno. Zašto bi i bilo, kad svakako ona budala ne izlazi iz kuće i samo uči. Njemu ne trebaju pare, a ja Boga mi trebam... Dok izvedem djevojku, dok počastim drugove vikendom, dok cigare, dok ovo, dok ono... Ma šta me briga zapravo, ne znam ni što razmišljam o ovome i nabijam sebi pritisak bez razloga!“ – pomisli Dagi, istovremeno skrećući pogled s Loga u daljinu.

Drugovi se rastadoše, i slavljениk se uputi brzim korakom u školu. Tamo ga je čekala dobro ustaljena „obaveza“, koju je sam sebi zadao prije više od godinu dana, i kojoj se svakodnevno cinično radovao, a opet, na mahove prisjećao prvog puta kada je tu neljudsku zamisao sproveo u djelo, i činilo se kao da bi se za čas mogao promijeniti, ali je ipak nastavljao i iznova bivao kao grješnik kojem povratku na svjetlost iz tmine nema.

„A ta budala! Bolje bi mu bilo da je na onom mjestu! Moram mu uzet svu lovu koju ima! Tako mi malo fali... još samo nekoliko dana i eto vozačka!“ – mrmljao je Dagi putem, sve dok nije ugledao sitnijeg momka u dvorištu škole. Prišao mu je, a momak vidno očekujući taj momenat, sćucuri se i stavi ruku na potiljak glave ne bi li se odbranio. Nakon samo par minuta omalovažavanja i udaranja čvoka momku koji se zove Mahir, Dagi zatraži od njega „uobičajeno“. To „uobičajeno“ je bila određena suma novca, najvjerojatnije sav Mahirov dnevni džeparac, koji je ovaj halapljivo grabio čim bi mu Mahir pružio novčanicu. Blijedo gledajući Dagi, momku su kroz glavu prolazile strašne misli, misli od kojih se pobjeći ne može i koje te nemilosrdno zgrabe i uvuku u vrtlog negativnih emocija i nezadovoljstva samim sobom i sopstvenim postojanjem, pa te noću iznova naglo bude iz sna i ti bivaš zbog njih polu-živ i polu-mrtav, ipak bez ikakve vizije i viđenja smisla u budućnosti i u svakom novom danu, a svaki dan koji trenutno živiš ti se čini kao nepremostiv teret i cio dan ti biva u znaku beznađa.

„Bože, što se baš meni ovo dešava? Zašto moram sve ovo trpiti, a znam da nikome ne mogu reći jer bih izgledao kao najobičniji plačljivko, i znam da bi mi svi rekli da pretjerujem i da se Dagi samo sa mnom malo šali jer smo „drugovi“. Samo ne razumijem zašto mora da me tretira kao bezvrijednu igračku, a ništa mu nisam nikada uradio našao... Bože, teško mi je! Molim te da mi pomogneš i da me već jednom prestane maltretirati! Zašto baš meni ovo mora da se desi, zašto?! Nemam više snage da se borim s njim, a on ne posustaje i samo mi traži novac. A ne bi bilo ni pola jada da mu dam samo novac, teško mi je jer me naziva svakakvim imenima i što sam zbog njega postao jadnik. Noćima ne spavam i nemam snage da uopšte ustanem iz kreveta... Morat ću nešto poduzeti, skrećem sa zdravog razuma... Ne mogu ovo još dugo podnijeti.“

Nakon tog zamišljenog Mahirovog razmišljanja, Dagi ga još jednom udari po potiljku i naredi da za sutra pripremi još, a momak samo tiho potvrdi da će donijeti, te ode u školu, a ovaj nastavi sa svojim danom uobičajeno.

Sljedećih nekoliko dana, isti mučan ritual sprovodio je Dagi, sve dok nije sakupio dovoljno novca za vozačku dozvolu.

„Osladilo mi se ovo, ništa ne radim, uživam, a onaj mali sluša moje naredbe kao pseto! Ovaj mjesec sam od njega iskamčio više nego što dobijem od starog za cigare! Ha ha ha, mogao bih čak tražiti sutra petobu od budale, meni neće biti viška... taman do pumpe da napunim štagod i s rajom po gradu malo da se provozam... Ali prvo da završim više ovu vozačku, jedva čekam da svi vide kako sam prvi počeo da vozim!“ – pomisli on i zaputi se kod učitelja.

Došavši u auto-školu, Dagi je odmah zauzeo svoj nasilnički stav, izvadiвши učitelju novac na stol. Njegova ideja bila je sljedeća: potplatiti učitelja da mu izda vozačku dozvolu bez ikakvih uputa i prakse. Uprkos učiteljevoj smirenosti, Dagi nije posustajao od svoje naivne i podmukle ideje, i nije ni pomišljao na moguće i kobne posljedice. Raspravu su vodili dosta dugo, sve dok stariji nije jasno dao do znanja mlađem da je to što traži pogrešno. Dakako da nije shvaćao da nisu svi primorani udovoljavati njegovim prohtjevima, pa je nakon svađe samo ljutito istrčao na ulicu.

Obuzimao ga je bijes koji nije mogao prikriti. Nije mogao povjerovati da neko tako lako odbija novac za koji se on tako dugo trudio da sakupi.

„I to radi čega, radi države?! Kao da će ga nešto koštati da mi izda obični komad papira, ali ne, to su ti starci... Uvijek moraju davati neke glupe moralne savjete, kao da oni nikad nisu bili mladi, i kao da se nikad nisu provodili!“

Tako razjaren, išao je nekim naseljem i šutirao konzervu, a u glavi su mu se rojile svakakve odvratne misli i pogrdne riječi, pa je naposljetku uzeo i papir iz auto-škole i bacio ga srdito na cestu. U tom trenutku, ugledao je Mahira kako gura svoju bolesnu majku u kolicima.

Zaprepašćen prizorom koji je ugledao, Dagi se počese nevoljno vraćati sve te strašne slike od ranije, njegovi neprimjereni nastupi i silne ucjene.

„Bože moj, pa šta ja ovo vidim?! Je li moguće da sam se pretvorio u ovako odvratno stvorenje zbog tako bezvrijednih stvari! Jao, kako sam glup, kako sam samo glup! Majka mu je bolesna, a ja sam od njega pohlepno krao! Kako prije nisam saznao za ovo? Zašto nisam poslušao svog oca kad mi je sve to govorio, kada mi je uporno ponavljao da je mudar onaj koji uči na tuđim greškama, i da mi sve to govori iz svog iskustva i dobre namjere? Kako sam od dobrog čovjeka najednom postao ništa drugo već jadni manipulator i nasilnik? Na sve njegove muke sa majkom, ja sam mu dodavao sol na ranu i zagorčavao život i činio da se osjeća loše! Jao, Bože moj... Kako nisam nikada prije pomislio da cilj ne opravdava sredstvo?!“ – jecajućim glasom reče Dagi, a stare slike njegovih zlodjela nastaviše se vrtoglavo motati po njegovoj glavi.

Postajao je sve očajniji zbog svojih grešaka, i polako je sve više vidio da je svaki njegov problem imao ime, ničije drugo no njegovo, te se uporno i mučno pokušavao dozvati, ne shvatajući da je upravo to najduži poziv u svačijem životu, i da do promjene neće doći lako. Mnogo je toga što mora promijeniti i popraviti, ali jedno je sigurno – teret na duši zbog momka Mahira će mu još dugo zadavati muke, ali da bi se čovjek vratio u sigurnu zonu, da bi ponovo postao akrobata na žici, mora propatiti za svoje greške, i što bude bliži povratku to će više loših djela navirati iz sjećanja, sve dok ne postane potpuno čist, potpuno miran, sve dok ne prođe bol i dok prošlost ne izbljedi kao stara fotografija u albumu. A ukoliko čovjek želi da prevagne nakon svega na drugu stranu, dobru stranu, mora sklopiti mir sa svojom prošlošću i sa ljudima kojima je nanio bol, te se stalno truditi da postane najbolja verzija sebe. I treba zapamtiti – kada si akrobata na žici, samo jedan trenutak je potreban da prevagneš na tamnu stranu, i samo jedan, možda ponekad i kraći trenutak i sićušno dobro djelo da prevagneš na onu svijetlu. Ali treba se na vrijeme probuditi. Dozvati se, to je najduži poziv i ne smije da bude prekasno kad zoveš.